
FORDØJELSESSYSTEMET – HALS OG SVÆLG

HALSEN

Columna vertebralis
 Muskler
 Fascier
 Løst bindevæv
 Viscera
 Kar
 Nerver
 Hud

Spatium viscerale
 Halsviscera

Svælg
 Spiserør
 Strubehoved
 Luftrør
 Skjold- og biskjoldbruskkirtel

Spatium periviscerale

Bindevæv omkring viscera
 Spatium lateropharyngeum

SVÆLGET (pharynx)

Pars nasalis

luftvej

Pars oralis

luft og fødevej

Pars laryngea

fødevej

Svælgrøret

12-15 cm langt
 Tragtformet
 Bredest opadtil
 Fra basis cranii
 Til oesophagus (sv. t. 6. halshvirvel)

Åbninger

Choanae	til næsehulen
Isthmus faucium	til mundhulen
Aditus laryngis	til strubehovedet

Pars nasalis pharyngis

Forvæg

choanae
 Septum nasi

Lateralvæggen

Ostium pharyngeum,

svælgåbningen af tuba
auditiva, fra det Eustachiske
rør

torus tubarius

slimhindefold
presset frem af tubabrusken

torus levatorius

fremhvælvning
presset frem af m. levator
veli palatini

recessus pharyngeus

lodret fure
skyldes svælgets tilhæftning
til pars petrosa strækker sig
bagud

tonsilla tubaria

lymfatisk væv (i svælgring)

Loftet (fornix pharyngis)

Basis cranii externa

Corpus ossis sphenoidalis
Pars basilaris ossis
occipitalis

Tonsilla pharyngealis ("svælgmandlen")

Lymfatisk væv (i svælgring)

Bund

Blød gane

(når isthmus pharyngonasale
mellem pars nasalis og pars
oralis er lukket)

Pars oralis pharyngis

Forvæg

Dorsum linguae pars postsulcalis

Folliculi linguales

Isthmus faucium

Lateralvæggen

Tonsilla palatina

Fossa tonsillaris

Plica triangularis

Fossa supratonsillaris

Fossulae tonsillaries

Cryptae tonsillares

Bagvæggen

Er glat

Loftet

Når blød gane lægger sig mod bagvæg

Ellers isthmus pharyngonasale

Nedre grænse

Ved overkant af epiglottis

Pars laryngea pharyngis

Forvæggen

Aditus laryngis

Epiglottis

Plica aryepiglottica

Incisura interarytaenoidea

Sidevæg

Slimhinde i recessus piriformis

SVÆLGVÆGGENS LAG

Tunica mucosa

Lamina epithelialis

Fast bundet, undtaget omkring aditus laryngis

Flerlaget pladeepitel uden forhorning i pars oralis og pars laryngea

Luftvejsepitel i pars nasalis

Lamina propria

Fibrillært kollagent fast bindevæv

med mange elastiske fibriller

(lamina musc. mangler i svælget)

Tela submucosa

Underslimhinden

Indeholder kirtler og lymfatisk væv

Indeholder mange elastiske fibriller

Binder slimhinden fast til underlaget

(undtagen omkring aditus laryngis)

Tunica muscularis (tværstribet)

m. constrictores

sv. t. stratum circulare

m. levatores

sv. t. stratum longitudinale

fascies pharyngobasilaris

nærmest craniumet

muskelfri bindevævsmembran

binder svælg til basis cranii

Adventitia

Fascia pharyngea

Løst bindevæv danner svælgets yderste lag

Indgår i halsens visceralfascie

Tela submucosa

Adventitia

} Fascia pharyngobasilaris

Kirtler i svælget

blandede

overvejende mukøse

SVÆLG MUSKLER

m. constrictores pharyngis

sv. t. stratum circulare
mødes bagtil i raphe pharyngis
(som hæfter på os occipitale)

m. constrictores pharyngis superior

fra processus pterygoideus
fra raphe pterygomandibularis
pars buccopharyngea udspringer fra raphen
pars buccopharyngea er del af m. constrictores
pharyngis superior
til raphe pharyngis

m. constrictores pharyngis medius

fra os hyoideum

m. constrictores pharyngis inferior

fra larynx (skjold og ringbrusk)

m. levatores pharyngis

m. palatopharyngeus

i bageste ganebue

m. stylopharyngeus

fra processus styloideus

relationer i øvrigt

m. stylopharyngeus

forlader spatium lateropharyngeum
går mellem m. constrictor pharyngis superior
og medius, og tilhæfter svælgvæggens inderside

tuba auditoria og m. levator veli palatini

går gennem fascia pharyngobasilaris
(bindevævsmembran: adventitia og tela submucosa)

m. stylopharyngeus og glossopharyngeus

går mellem m. constrictores pharyngis superior og m.
constrictores pharyngis medius

m. tensor veli palatini

går foran svælgvæggen

KAR OG NERVER

a. pharyngea ascendens
arteriegrene

veneblood til plexus pharyngeus

lymfekar

fra medialvæg af a. carotis externa

fra a. facialis

fra forvæg af a. carotis externa

afløb gennem vv. pharyngeae

og v. jugularis externa

samt plexus pterygoideus

til lymfenodi cervicales profundi

angulærknuden/ln. Retropharyngei

slimhinde innervation:

muskellinnervation:

n. glossopharyngeus & n. vagus (plexus pharyngeus)

n. vagus

undtagen m. stylopharyngeus (n. glossopharyngeus)